

Aleksandra Cofta-Broniewska

Inowrocław, woj. bydgoskie.
Stanowisko 100

Informator Archeologiczny : badania 19, 96-97

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wyniki dotychczasowych badań archeologicznych wskazują na rozwój cmentarzyska dwufazowego w okresach B₁-B₂ oraz C₁. Odkryte pochówki zwierzęce należy łączyć z fazą starszą.

Materiały po opracowaniu zostaną przekazane do Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, natomiast dokumentacja złożona w BHIÖZ w Tarnobrzegu.

Badania będą kontynuowane.

HŁOMCZA, gm. Sanok
woj. krośnieńskie
Stanowisko I

patrz
okres halaztycki

HRUBIESZÓW-PODGÓRZE, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko IA

Konserwator Zabytków Archeologicznych
Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Zamościu

Badania prowadziła mgr Ewa Banastewicz. Prace finansował WKZ w Zamościu. Trzeci sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich oraz cmentarzysko kultury strzyżowskiej.

Badaniami objęto ogółem powierzchnię 700 m² na osadzie oraz 57,25 m² na cmentarzysku kultury strzyżowskiej.
Na osadzie z okresu wpływów rzymskich odkryto dalsze 32 obiekty związane z jej funkcjonowaniem, były to doły słupowe zawierające niejednokrotnie drewniane fragmenty konstrukcji w ich bliskim sąsiedztwie stwierdzono skupiska polepy. Jedno ze skupisk /ob. nr 75/ zawierało srebrną zapinkę o konstrukcji kuszowej z podwiniętą nóżką. Skupiska polepy i dołki słupowe są prawdopodobnie elementami dużej budowli słupowej o szerokości 12 m ze ścianą wewnętrzną. Symetrycznie po obu stronach ściany wewnętrznej wystąpiły dwie jamy w rzucie prostokątne 2 x 2,5 m, jedna z nich była wyłożona drewnem.
Budowlę słupową od półziemianki /ob. nr 60/ oddzielał rowek /ob. nr 61/ szerokości do 1 m, w którym z kolei znajdowała się jama zawierająca dwa szkielety świni /ob. nr 61A/. Obiekt 60 - półziemianka o wym. w rzucie 5 x 4,5 m otoczona była sześcioma dołkami po słupach, wewnątrz zaobserwowano także ślady małych dołków posłupowych. W wypełnisku obiektu znajdował się warsztat tkacki /siedem niewypalonych ciężarków tkackich/ ponadto wystąpiły: przęśliki, narzędzia kościane, półwytwór grzebienia, klucz żelazny do skrzyni, niewielki fragment szkła pochodzącego z naczynia, fragment paciorka szklanego, dwie fragmentarycznie zachowane zapinki żelazne oraz fragmenty naczyń glinianych głównie leptonych w ręku. Obiekt ten na podstawie pozyskanych materiałów można datować na okres C₂-D okresu wpływów rzymskich.

Na cmentarzysku kultury strzyżowskiej odkryto cztery następne groby zawierające szczątki ludzkie. Grób IV posiadał bogate wyposażenie - cztery naczynia, pięć paciorków "fajansowych", grodek, złamany sierp krzemienno-żelazny z surowca wołyńskiego; szkielet ułożony był na wznak z głową na zachód, grób VII o tej samej orientacji nie zawierał wyposażenia. Natomiast zmarły w grobie V ułożony był na brzuchu z głową na południe w jamie grobowej znajdowało się naczynie oraz dwa paciorki "fajansowe", w jamie grobu VI o orientacji także N-S natrafiono na niekompletny szkielet ludzki.

Badania będą kontynuowane.

INOWROCLAW
woj. bydgoskie
Stanowisko 100

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
Zespół Badań Kujaw
w Poznaniu

Badania prowadził zespół pod kierownictwem doc. dr hab. Aleksandry Cofty-Broniewskiej. Finansowało BHIÖZ w Bydgoszczy. Czwarty sezon badań. Osada kultury przeworskiej.

Po wstępnym rozpoznaniu chronologii i charakteru zaosiedlenia stanowiska w latach ubiegłych /1977, 1982-83/ przystąpiono do badań szerokopłaszczyznowych.

Wykopy /nr 23-24/ zlokalizowano w centralnej i północnej strefie osady. Ogółem odsłonięto powierzchnię 1,780 m², wydzielając 78 następujących obiektów:

- 8 budynków mieszkalnych. Wszystkie reprezentują typ obiektów z częścią powierzchni zagłębioną w ziemi, o ścianach wzniesionych w konstrukcji słupowej /ob. 71/, bądź zrębowej? /ob. 50, 73, 81, 84, 115/;
- 10 palenisk;
- 9 jam. Dwie spośród nich, odznaczające się znaczną wielkością, a także posiadaniem dna znacznie poniżej /obecnego/ lustra wody, pełniły mogły funkcję piwniczką do przechowywania produktów wymagających chłodzenia;
- 51 dołków posłupowych. Część dołków daje się połączyć w pewne układy "funkcjonalne" /ściany budynku mieszkalnego, zarys domniemanej budowli gospodarczej, ogrodzenia/;

- 2 rowy odosłonięte częściowo - jeden /ob. 72/ na odcinku ok. 700 cm, drugi /ob. 107/ - ok. 850 cm. Obydwa cechuje nieregularny przebieg, zróżnicowana szerokość /25-150 cm/ i niewielka głębokość /5-20 cm/.

Niezbyt wysoka /w relacji do odosłoniętej powierzchni/ liczba obiektów oraz ich wyraźne nierównomierne rozmieszczenie pozwala - już na tym etapie badań - zaliczyć osiedle do typu o bezplanowym układzie przestrzennym i rozproszonej zabudowie.

Zbiory uzyskanych materiałów frędzlowych są niezbyt liczne i zasadniczo typowe dla kultury przeworskiej Kujaw w okresie wczesnorzymskim.

Materiały i dokumentacja przechowywane będą w IP UAM w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

JAKUSZOWICE, gm. Kazimierza Wielka
woj. kieleckie
Stanowisko 2

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadził prof. dr hab. Kazimierz Godłowski, Finansował WOAK w Kielcach i UJ. Cztery sezon badań. Osadnictwo kultury wstęgowej rytej, ślady osady kultury pucharów lejkowatych, kultur: trzcinieckiej i przeworskiej. Ślady osadnictwa kultury łuzyckiej z okresu Hallstatt D, ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego, późnośredniowiecznego i nowożytnego. /Sprawozdanie opr. przez Red. IA na podstawie obszerniejszego komunikatu/.

Badania miały charakter ratowniczy i przeprowadzono je na odcinku remontowanej drogi na obszarze odległym ok. 80 m od rejonu badań z lat 1982-84. Założono dwa wykopy o powierzchni 200 m² i 75 m² oraz cztery sondy. Przeprowadzono też badania powierzchniowe. Częściowo uchwycono warstwy odpowiadające warstwom w głównej partii stanowiska. Odkryto materiały kultury trzcinieckiej, a także łuzyckiej z okresu Hallstatt D /nowy element na stanowisku/. W warstwach górnych wystąpiły fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej w zmieszaniu z późnorzymską. Uchwycono 115 skupisk - obiektów, liczne dołki postępowe i zarys jednej chaty.

Wśród zabytków wydzielonych do szczególnie interesujących należy zaliczyć nasiadownictwo grotu brązowego wykonane z kości /z zadziarami/. Z materiałów okresu rzymskiego na uwagę zasługują fibule zbliżone do typ 99-100 datowana na R₂, ułamki naczyń słiwych zasobowych ornamentowanych, 2 brązowe zapinki z podwiniętą nóżką i górną częściwą, brązowa skuwka półkolistej sprzączki i 1 egzemplarz żelaznej sprzączki prostokątnej, fr. żelaznej ostrogi gr. I lub IV wg K. Godłowskiego, 3-szkłane paciorki, 1 paciorek z gliny z domieszką grafitu oraz ułamki trójwarstwowych grzebleni. Znalaziono też 6 monet rzymskich w tym denary Hadriana, Faustyny, Luctusa Werrusa, Marka Aureliusza, subareal Trajana, nieliczne żużle, nadtopione fr. metalu /w mniejszej ilości niż w poprzednich sezonach/. Wystąpiły też ułamki naczyń wczesnośredniowiecznych datowanych na VII-VIII w. /słaboobciążane/ i z IX-X w. /silnie obciążane/, a także fr. naczyń późnośredniowiecznych i nowożytnych. Znalaziono też 3 szalugi Jana Kazimierza /dwa litewskie i jeden koronny/, monetę Augusta III miedzianą i monety rosyjskie z XIX w.

Materiały z badań znajdują się w IA UJ.

Badania będą kontynuowane.

JAZÓW, gm. Gubin
woj. zielonogórskie
Stanowisko 3

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
we Wrocławiu

Badania prowadził doc. dr hab. Grzegorz Domański, Finansował IHKM PAN. Piąty sezon badań. Osada kultury luboszyckiej.

Osada położona jest na północno-wschodnim krańcu rozległego stanowiska 3, w którego obrębie znajduje się kilka zasiedlających się terytorialnie osad z różnych okresów, w tym także druga poza badaną osada kultury luboszyckiej. Celem badań było rozpoznanie południowo-zachodniego, ostatniego, fragmentu osady i tym samym zakończenie badań. Przebadano obszar 1,002 m². Łącznie na tej osadzie odsłonięto 5,509 m². Wśród siedmiu obiektów nieruchomych odkrytych w 1985 r. należy wymienić budynek słupowy z charakterystycznie dla kultury luboszyckiej zaokrągloną jedną węższą ścianą o długości i szerokości ok. 5,6 m i powierzchni ok. 23 m². Budynek zagłębiony, odkryty w pobliżu obiektu słupowego, miał kształt zbliżony do prostokąta o zaokrąglonych rogach i wym. 2,4 x 4,0 m. Jama budynku o kształcie nieckowatym sięgała do głęb. 30 cm. We wnętrzu budynku słupowego stwierdzono ślad spichrza o konstrukcji opartej na czterech słupach różnych chronologicznie od obiektu zewnętrznego.

Materiał odkryty w roku bieżącym składał się z ceramiki mającej analogie w zestawie ceramiki II i III fazy kultury luboszyckiej /w przybliżeniu C₁ i C₂/.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Zakładzie Archeologii Nadodrza IHKM PAN we Wrocławiu.

Badania zostały zakończone.